

توسعه پایدار و رهیافتی به معماری پایدار در شهر تبریز

*مژگان کوهی/دکترحسین ستاری ساربانقلی

1- کارشناس ارشد مهندسی معماری، تبریز شهرک رشدیه مجتمع کوهسار ورودی آ غربی
طبقة 2 واحد 23 mozhgan_k91@yahoo.com

2- استادیار گروه معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تبریز sattari@iaut.ac.ir

چکیده

مطرح شدن توسعه پایدار در دهه 80 بطور گسترده، توجه به ابعاد اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی زندگی بشر را تحت الشعاع خود قرار داده است. توجه به توسعه پایدار به مفهوم برآورده ساختن نیازهای نسل حاضر بدون به مخاطره انداختن نیازهای نسلهای آینده، نقش معماری را بعنوان یکی از ابزارهای کلیدی در رسیدن به اهداف توسعه پایدار مطرح می سازد. امروزه معماری پایدار به عنوان یکی از راهکارهای کاربردی در نیل به اهداف توسعه پایدار از طریق خلق محیط انسان ساخت در تعادل با محیط زیست نقش انکار ناپذیری را ایفا می کند. لذا در این نوشتار، پس از تشریح توسعه پایدار و مفهوم معماری پایدار و ضمن اشاره به انرژیهای تجدید پذیر و استفاده از آنها در معماری و ارائه راهبردهای سنتی و بومی در معماری ایران و همچنین راهبردهای معماری پایدار با توجه به خصوصیات اقلیمی مناطق کوهستانی و شهر تبریز به ارائه راهکارهایی جهت طراحی اینیه پایدار در شهر تبریز پرداخته شده است.

واژه های کلیدی: معماری پایدار، معماری بومی، توسعه پایدار، ابنیه پایدار

مقدمه

امروزه توسعه پایدار توجه زیادی را از طرف متخصصان توسعه به خود جلب نموده است. چارچوب مفهوم توسعه پایدار برآینده مشترک ما و برابری بین نسلها استوار است امروزه بحث انرژی پایدار و استفاده از انرژیهای طبیعی بجای مصرف سوختهای فسیلی و طراحی بناهایی در راستای رسیدن به این اهداف مطرح است. کاربرد مفاهیم پایداری در معماری مبحثی تازه را بنام معماری پایدار، معماری اکولوژیکی، معماری سبز و معماری زیست محیطی باز کرده است که همگی اینها دارای مفهوم یکسانی هستند و بر معماری سازگار با محیط زیست دلالت دارند (سفلای، 63، 1383، ملت پرست، 3، 1388). بنابر اطلاعات منتشر شده در ترازنامه انرژی سال 1384 توسط معاونت امور انرژی وزارت نیرو در کشور ایران بیشترین مصرف انرژی در بخش خانگی و تجاری با 44.35% می باشد (قیابکلو؛ 1390). معماری بومی با آنکه در طول تاریخ، دستخوش پدیده های دگرگون کننده